

předesílám, že smyslem práce Ombudsmana ČT není obhajovat zájmy kohokoliv – ani České televize, ani jednotlivých diváků či jejich skupin (samozřejmě kromě snahy, aby ČT jako celek co nejlépe plnila úkoly dané jí zákony, Kodexem ČT a dalšími předpisy, ale i jejím místem a posláním v současné společnosti). Mým hlavním úkolem je zhodnotit adekvátnost reakcí kompetentních pracovníků ČT na stížnosti. Pokud shledám nějaké pochybení, tedy že stížnost je třeba jen částečně opodstatněná, upozorním odpovědné a snažím se zjednat nápravu – pokud pochybení neshledám, sdělím to divákovi, čímž je stížnost považována za irelevantní a vyřešenou. Tvrdíte, že s Vámi o problémech programové skladby v době adventní zatím nikdo nikdy nediskutoval, což za pochybení považuji. Vyžádal jsem si proto podklady od příslušných pracovníků a ty Vám předkládám.

Začnu od konce Vašeho dopisu – dle Vašeho osobního průzkumu si lidé v době vánoční více půjčují knihy a vy z toho usuzujete, že důvodem je špatný televizní program České televize. Asi to není dedukce správná. Nechal jsem si zpracovat údaje o sledovanosti (share) za prosinec 2018 a srovnal je s předcházejícími 11 měsíci a výsledek je opačný (Vaše námitka o neprůkaznosti peplemetrového měření zde není na místě, pokud by i platila, tak po celý rok).

	15+			
	Celý den		Prime time (19-22)	
Vybraný kanál	12/2018	1-11/2018	12/2018	1-11/2018
ČT celkem	33,92	29,69	33,05	28,46
ČT1	21,21	15,19	24,53	17,90
ČT2	4,66	4,21	3,94	3,77
ČT24	3,43	4,49	1,96	2,61
ČT sport	2,74	4,21	1,25	3,10
ČT :D + ČT art	1,88	1,60	1,37	1,09

Vámi kritizovaná programová náplň ČT 1 přivedla přes den i v prime timu v době předvánoční a vánoční k obrazovkám o více než čtvrtinu diváků více než je průměr celého roku. Máte pravdu, že: „Pokud je mou povinností platit televizní poplatek, pak je povinností veřejnoprávní České televize sestavovat programy ČT pro všechny věkové a zájmové skupiny.“ Jak vidno, ČT se o to snaží, lze konstatovat, že se jí to daří, ale Vám, celé Vaší rodině i širokému okruhu Vašich známých, jak píšete, se do vkusu netrefuje. Jako doklad opačného názoru mohu připojit například hodnocení středoškolsky vzdělané ženy starší 55 let ze Souboru připomínek a názorů respondentů sociologického výzkumu ČT k odvysílaným pořadům a celkové skladbě programu 51. týdne 2018: *Předvánoční týden byl plný pohádek a povídek na toto téma. Ještě že máte spoustu krásných pořadů v archívech, všechny pořady krásy a klidu Vánoc. Tyto staré věci nám přinášejí klid v tom dnešním chvatu, pro ty, co mají rádi Vánoce, jsou pak dobrou zábavou i při nevlídném počasí.*

Dalším dokladem jsou pak výsledky sociologického výzkumu, jehož cílem bylo ověřit si znalost pořadů pravidelně vysílaných Českou televizí. (Týká se ovšem jen Štědrého dne.) Cílová skupina byla reprezentativní obecná populace 18 až 80 let, kvótní výběr dle pohlaví, věku, vzdělání, velikosti místa bydliště a regionu (počet realizovaných rozhovorů: 1000, termín sběru dat: 4. 10. – 11. 10. 2018)

S výrokem “Na Štědrý den se v televizi rád/a dívám na pohádky nebo filmy, které již znám”, souhlasila drtivá většina respondentů (90 %). Výrazné většině (79 %) nevadí, že se v televizním vysílání na Štědrý den objevují stejné pořady.

Asi se mnou budete souhlasit, že vyhovět požadavkům a nárokům milionů diváků možné není, jedinou možností je co nejpestřejší nabídka, aby si každý mohl vybrat. Proto také má Česká televize 6 programových okruhů. Následuje co nejstručnější výběr odvysílané prosincové produkce, kterou sestavili pracovníci úseku Programu:

Programová nabídka, kterou zmiňujete, tvoří pořady pouze na jednom (ČT1) ze šesti (!) programů ČT (a důvody viz analýza), které o Vánocích samozřejmě také vysílají. ČT nabízí dále kromě standartního zpravodajství a sportu a dětských pořadů na ČT :D - programu, který je primárně určen právě pro děti, také bohatou paletu dalších pořadů na programu ČT2 a kulturních lahůdek na programu ČT art. Rozhodně je tedy na výběr.

Tyto dny (vánoční, ale i adventní) jsou z hlediska televizního vysílání dny neobvyklými. Většina diváků, která tráví čas u televizních obrazovek, již tradičně očekává pořady, které jsou jimi stále žádány a v těchto dnech i očekávány, a to s jistou dávkou potřebné nostalgie. Divákům, kteří tedy chtěli být v období adventu a vánočních svátků (vč. Silvestra a Nového roku) ve společnosti České televize, jsme nabídli pestrou škálu kvalitních pořadů s vysokým koeficientem spokojenosti, originality i zaujetí. Zařazené pohádky na ČT1 (pro celou rodinu: malé i velké diváky, plné inteligentního humoru a skvělých hereckých výkonů) patřily k nejsledovanějším titulům loňského roku (*Kouzelník Žito, Anděl Páně I a Anděl Páně II, Tři oříšky pro Popelku, O zakletém králi a odvážném Martinovi, Dvanáct měsíčků* a mnoho dalších). Všechny tři pohádky které byly odvysílány od 24.12. do 26.12. 2018 se zapsaly historicky do rekordů sledovanosti, štědrovečerní pohádka *Kouzelník Žito* byla třetí nejsledovanější pohádkou od roku 2005, vidělo ji celkově 3 002 000 jednotlivců 4+, *Anděla Páně II* v repríze shlédlo 2 883 000 dospělých 15+ a opět byla nejsledovanější pohádkou od roku 2005 vysílanou v tomto svátečním dnu. Úspěšná byla i koprodukční pohádka *O zakletém králi a odvážném Martinovi* vysílaná 26.12. kterou vidělo živě 1 891 000 diváků dospělí 15+ a 158 000 dětí 4 – 12 let. I tato koprodukční pohádka se stala nejsledovanějším v tomto dni od roku 2005.

Získáme-li práva na *vánoční klasiku Tři oříšky pro Popelku*, která je celospolečensky řadu let vnímána jako „ta štědrovečerní“ nebo pohádky jako *Byl jednou jeden král* či *Šíleně smutná princezna* nebo *Honza málem králem*, cílíme tyto špičkové snímky programově právě na Štědrý den či následující svátky. Štědrovečerní nabídku rozšířil kultovní film *Pelíšky*, který již neodmyslitelně patří do štědrovečerního programu ČT1. Stejně tak jako pro dny následující filmové evergreeny, jenž nikdy neomrzí – *Jak vytrhnout velrybě stoličku, Jak dostat tatínky do polepšovny*. Velkou přízeň diváků si získávají i další pohádky, bez kterých bychom si dnes advent či vánoční svátky již nikdo z nás nedokáže představit, a to např. *Dvanáct měsíčků, Anděl Páně I + Anděl Páně II, Nesmrtelná teta, Peklo s princeznou, Korunní princ, Tajemství staré bambítky* či *Lotrando a Zubejda* a mnoho, mnoho dalších. Vedle pohádkových titulů byla ČT1 protkána českou filmovou klasikou, pod kterou jsou podepsáni významní tvůrci a jenž dozajista patří do zlatého fondu kinematografie. Kdo by se znovu rád nepodíval např. na *Což takhle dát si špenát, Kulový blesk, Postřižiny, Rozpuštěný a vypuštěný, Vrchní,*

*prchni, Noc na Karlštejně, Adéla ještě nevečeřela, Marečku, podejte mi pero, Na samotě u lesa, či dvojfilmy jako: Pekařův císař a Císařův pekař, Dobrý voják Švejk a Poslušně hlásím, ale i novější snímky jako např. Křídla Vánoc, Teorie tygra, Občanský průkaz, Snowboardáci atd. Koncem roku jsme pak odvysílali v premiéře rodinný film o jednom obyčejném klukovi, kterému dá kouzelný dědeček nečekaný dárek - možnost splnění jakéhokoliv přání - *Přání k mání* a na Nový rok na ČT1 s velkým ohlasem v premiéře hořkou komedii o válečných letech strávených na malém městě, snímek J. a Z. Svěrákových, *Po strništi bos*.*

Program ČT2 připravil na letošní Vánoce přehlídku filmových lahůdek od klasických filmových titulů jako *Světáci, Někdo to rád horké, Prázdniny v Římě, Nebožtíci přejí lásce, Bosé nohy v parku*, oscarového titulu *Lev v zimě* s P. O'Toolem a K. Hepburnovou, komedie *Vražda na večeři, Pošetilost mocných, Fantomas, Fantomas se zlobí, Kašpárek*, pro milovníky belgického detektiva kolekci oblíbených případů *Hercula Poirota*, z dobrodružného žánru filmy *Brubaker* s R. Redfordem, *Motýlek* se S. McQueenem, *Francouzská spojka, Muž ze Západu, Poloviční šance* s J.-P. Belmondem a Alainem Delonem, *Čínská čtvrt' a Dva Jakeové* s J. Nicholsonem, *Mozek za miliardu dolarů* s M. Cainem. Ve vánočním programu uvedla ČT2 s úspěchem i dvě filmové premiéry - *Králova zahradnice*, nejúspěšnější muzikál novodobé historie *La, La, Land*, a filmový hit posledních let *Nedotknutelní*.

ČT2 reflektovala ve svém vysílání i duchovní rozměr vánočních svátků - na Štědrý den uvedla dvojdílný film z velkolepého cyklu Biblické příběhy - *Josef 1-2*. K pohodě Štědrého večera nabídla i vánoční koncert Karla Gotta a *Poselství z Betléma*. Kromě duchovních pořadů, vážících se k svátku narození Krista - *Půlnoční mše, Vánoční bohoslužba, Urbi et Orbi*, dokumenty *Pražské jezulátko, Izrael - Země třikrát svatá, Arcibiskupské Vánoce, Betlémskou cestou*, dvojdílného filmu o Františkovi z Assisi *Jmenoval se František 1,2*, či zahraniční portrét současné hlavy církve *Svatý otec František 1,2*, a řady dalších pořadů, připomínajících tradici Vánoc, nabídla i premiéry českých dokumentů - dvojdílný dokument zachycující detailně přírodu a místopis našich nejstarších hor - *Krkonoše 1,2*, či portrét nejstaršího člena sportovní organizace - *Dobrý život sokola Bendy, Princezny na export* - pohled na úlohu žen v dějinách a na Nový rok nový distribuční dokument ČT *Planeta Česko*, zachycující fascinujícím způsobem přírodu naší republiky.

Za zmínku stojí, že ČT2 uvedla během letošních Vánočních svátků všechny 4 dosud natočené vánoční pohádky vyprávěné v českém znakovém jazyce a zároveň namluvené, aby je mohly sledovat všechny děti, včetně letošní premiéry *Vodníkova princezna*.

Program ČT art nabídl do vánočního programu řadu kulturních lahůdek z českých i světových scén, a to většinu v premiéře, na Nový rok uvedl v přímém přenosu první letošní koncert našeho předního orchestru *Novoroční koncert České filharmonie*. Milovníky opery zavedl na Vánoce do Metropolitní opery v New Yorku v představení opery P.I.Čajkovského *Evžen Oněgin* s Annou Netrebko, světového tenora Plácida Dominga mohli diváci vidět v parádní roli ve Verdiho *Nabuccovi*, Mozartovu "operu oper" *Don Giovanni* nabídl ČT art ve filmové verzi renomovaného britského režiséra J. Loseyho, hudební lahůdkou byl dokumentární záznam prvního společného vystoupení světových hvězd P. Dominga, J. Carrerese a L. Pavarottiho *Tři tenoři - zrození legendy*, či záznam koncertního představení manželského páru *Anna Netrebko a Yusif Eyvazov* z Berlína. Pro české obecnstvo obzvláště unikátní

bylo uvedení premiéry televizního zpracování jednoaktové opery Bohuslava Martinů *Čím lidé žijí*. Pro příznivce baletu nechybělo vánoční představení Čajkovského baletu *Louskáček* v provedení londýnského Královského baletu, divákům muzikálu byl určen večer věnovaný nedožitým 80. narozeninám K. Svobody - uvedením představení *Dracula* a portrétu skladatele. Webberův *Fantom opery* z londýnské Albert Hall, v premiéře nabídl ČT art i záznam představení slavné kompozice *Leonard Bernstein: Mše* z Fora Karlín v titulní roli s V. Dykem. Klasická hudba byla dále zastoupena koncerty hvězd: *Nemanja Radulovič hraje Bacha*, *Česká mše vánoční* v podání České filharmonie řízené J. Bělohlávkem, *Pavel Šporcl: Vánoce na modrých houslích - Generali Tour 2017*, *Intimissimi on Ice* - svátek klasické hudby a špičkového krasobruslení z italské Verony, *Vídeňští filharmonikové v Paříži* z Královské opery ve Versailles, či *X MAS GALA* ze Smetanovy síně Obecního domu s programem nejslavnějších vánočních melodií a koled z celého světa nebo *Vánoční koncert z Valdštejnského paláce* Julie Svěcené. Ale i fanoušci populární hudby našli ve vánočním programu ČT art kvalitní premiéry - galakonzert slovenských hvězd z pražské Lucerny *Slovenští muži vrací úder*, filmovou verzi nejslavnějšího alba rockové legendy *Pink Floyd: The Wall* nebo záznam historického koncertu slavné kapely na Kubě - *Rolling Stones: Havana Moon*. Dokument *Nick Cave: 20 000 dní na zemi* zachytil den hvězdy světového rocku. Milovníci operety našli v programu i nastudování nejslavnější operety *F. Lehára: Veselá vdova* z Curyšské opery. Vedle hudby a výtvarného umění (dokumenty *Raymond Loewy, designér amerického snu*, *Vermeerův padělatel*) ČT art samozřejmě nabídl i řadu filmových titulů: od dnes již kultovního *Aloise Nebela*, přes vánoční příběh J. Krejčíka podle Apokryfů K. Čapka *Svatá noc* (čímž spolu s portrétem spisovatele připomněla 80. výročí jeho úmrtí), francouzské animované podobenství o lidském životě *Červená želva*, *Kainovo znamení* polského režiséra J. Majewského, španělsko-argentinský filmový hit *Divoké historky*, Zeffirelliho příběh Františka z Assisi *Bratr Slunce, sestra Luna*, *Hráč* amerického klasika R. Altmana, Fričovu grotesku *Medvěd* se Stellou Zázvorkovou a Janem Werichem a další. Ke 100. výročí narození Miroslava Horníčka uvedla ČT art záznam představení jeho přátel z velkého divadla v Plzni *Miroslav Horníček - 100. Úmrtí Václava Havla* připomněla uvedením slavného představení Činoherního klubu v režii Jiřího Menzela *Audience*. Zvláštním vánočním programem byl i dokument *Snění o židovských vánocích*, pátrající po kořenech nejznámějších křesťanských vánočních písní a filmový záznam show světoznámé kanadské společnosti nového cirkusu: *Cirque du Soleil: Quidam*.

Česká televize celoročně předkládá divákům pestrou nabídku kvalitních pořadů rozličných žánrů, což je zřejmé jak z diváckých ohlasů, tak i ze statistik vysílání. Jedná se o důležité parametry v rámci měření celkové hodnoty veřejné služby, kterou společností poskytujeme, neboť ukazuje, nakolik byla pro diváky programová nabídka ČT důležitá. Pro Českou televizi není důležitá jen sledovanost, ale i kvalitativní hodnocení u diváků, které pravidelně realizujeme, ale navíc dodáváme, že letošní Vánoce však byly pro ČT velmi úspěšné i z pohledu sledovanosti. Vánoční schéma České televize bylo nejúspěšnější za 20 let, ve dnech od 24. 12. 2018 do 26. 12. 2018 dosáhla celodenního podílu na sledovanosti 45,37%. Celodenní průměrný podíl na sledovanosti v období vánočního schématu (23.12.2018 - 1.1.2019) pak byl pro ČT celek 39,19%, což je nejvyšší podíl na sledovanosti od roku 1998 za vánoční svátky.

Ještě bych rád reagoval na Vámi citovaného filmového historika Pavla Taussiga: Na dotaz: „Vysílají se někde ve světě o Vánocích v televizi staré pohádky podobně jako u nás?“ odpověď zněla: *Vysílají, ale ne v takovém rozsahu. A ne v hlavních časech a na nejsledovanějších stanicích, ale na specializovaných kanálech.* Ptám se, proč tomu není tak i u nás, k jakému účelu byla zřízena televizní stanice Děčko, když ne pro vysílání dětských pořadů, i tam mají rodiče i ostatní zájemci o pohádky možnost pohádky sledovat.“ Asi to bude pravda, byť naše pohádky by v zahraničí spíše označili jako „film“ a nikoliv jako dětský pořad, pohádku, tedy „fairy tale“. Ale to je složitá úvaha, ve které je nutné brát v úvahu společenské zvyklosti, historický kontext atd. Zjednodušeně řečeno, když by se někdo zeptal bavorského filmového historika, zda se někde ve světě vysílá tolik „pivních estrád“, musel by odpovědět, že ne. A přestaly by je německé televize vysílat, když je velká část bavorského publika ráda konzumuje!

Jak jsem konstatoval výše, nejsem apologetem České televize a její programové nabídky, dovolil jsem si jen fakticky doložit, že funguje. Předpokládám, že jsem Vás a Vaše blízké úplně nepřesvědčil, ale věřím, že se dá vybrat z vějíře nabízených pořadů i takové portfolio, které Vám bude v době předvánoční a vánoční roku 2019 vyhovovat.

Zdravím srdečně

Čestmír Franěk

Ombudsman ČT